

ЗВІТ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ХІСД

у 2017 році

Про
організацію

ЗВІТ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ХІСД У 2017 РОЦІ

Харківський інститут
соціальних досліджень
(ХІСД) – неприбуткова
громадська
організація, заснована
10 березня 1999 року.
У своїй діяльності
Інститут
є незалежним від
впливу будь-яких
органів й організацій,
як державних,
так і громадських.

Зміст

Про організацію	1
Публічна діяльність та адвокати	6
Протидія катуванням та жорсткому поводженню	8
Захист прав дітей	9
Права людини та безпека громад в областях, охоплених бойовими діями	10
Моніторинг місць несвободи	11
Протидія дискримінації	12
Покращення системи надання соціальних послуг	13
Наші публікації	17
Фінансування	18

МЕТА ОРГАНІЗАЦІЇ — розвиток відкритого громадянського суспільства та демократії, дотримання прав і свобод людини, підвищення рівня правової свідомості населення України

ДОНОРАМИ ХІСД є Британська Рада, Рада Європи, Координатор проектів ОБСЄ в Україні, Європейська Комісія, ПРООН в Україні, ЮНІСЕФ, Міжнародний Фонд «Відродження», Данський інститут з прав людини, Національний Фонд на підтримку демократії, Канадське посольство в Україні, Американське посольство в Україні, Інститут «Відкрите суспільство», Міжнародна організація з міграції, Фонд імені Фрідріха Еберта.

ХІСД СЬОГОДНІ ЦЕ

Інститут має досвід
реалізації проектів
у співпраці
як з державними,
так і з недержавними
установами:

19

Років
Досвіду

55

реалізованих
проектів

>40

проведених
досліджень

>80

організованих
семінарів
та тренінгів

- Міністерством соціальної політики України
- Генеральною прокуратурою України
- Державною пенітенціарною службою України
- Міністерством оборони України
- Міністерством внутрішніх справ України
- Українським науково-дослідним інститутом соціальної і судової психіатрії та наркології Міністерства охорони здоров'я України
- Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини
- Місцевими органами влади Харківської, Хмельницької, Одеської, Донецької, Луганської, Дніпропетровської, Запорізької та інших областей України
- Independent Custody Visiting Association (ICVA), Великобританія
- Hague Institute for Internationalisation of Law, HiIL Innovative Justice (HiIL), Нідерланди (ХІСД є регіональним партнером Інституту)
- Independent Monitoring Board (IMB), Великобританія
- Association of Members of Independent Monitoring Boards (AMIMB), Великобританія
- Харківською правозахисною групою (ХПГ), Україна
- Українською Гельсинською спілкою з прав людини (УГСПЛ), Україна
- Восток – SOS, Україна
- Всеукраїнською мережею ЛЖВ, Україна тощо.

ХІСД МАЄ 5 НАПРЯМКІВ ДІЯЛЬНОСТІ

- **Дослідницька** складова роботи ХІСД представляє собою проведення соціологічних досліджень щодо актуальних для суспільства проблем.
- **Методична робота** стосується розробки посібників, пов'язаних із взаємодією громадян із державними органами (правоохоронними, соціальними, медичними тощо).
- **Інформаційно-навчальна діяльність** направлена на просвітництво щодо тих чи інших прав людини у закритих закладах довготривалого перебування, при отриманні державних послуг, при контактуванні з поліцією тощо.
- **Експертна діяльність** пов'язана з втіленням проєктів, які спрямовані на встановлення верховенства права, дотримання прав людини і підвищення впливу громадського контролю за діяльністю державних органів.
- **Моніторингова діяльність** спрямована на реалізацію вимог Факультативного протоколу до Конвенції ООН проти катувань в Україні.

співробітників,
в тому числі
2 доктори і
4 кандидати
наук

12

практикантів
щороку

>30

інтерв'юерів
у всіх
областях
України

125

власні
публікації

52

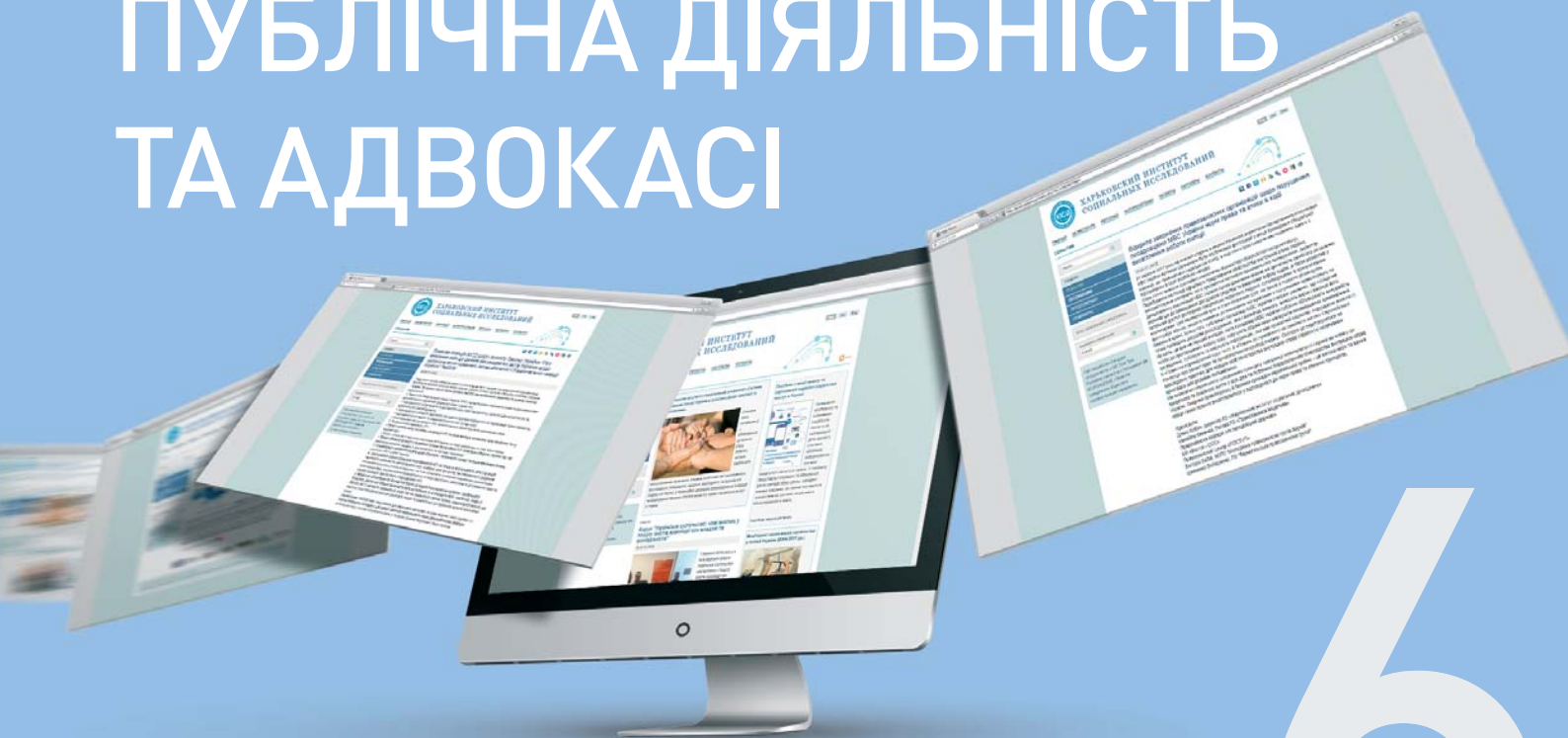

Темами Інституту є:

- ✓ доступ до правосуддя в Україні;
- ✓ оцінка діяльності поліції (по Україні в цілому та в окремих регіонах), громадський контроль за поліцією;
- ✓ тортури та жорстоке поводження в місцях несвободи;
- ✓ умови перебування у закладах соціальної сфери;
- ✓ реформування соціальних послуг на рівні громад;
- ✓ впровадження модульного харчування в місцях тимчасового тримання затриманих у поліції;
- ✓ якість медичного забезпечення в місцях ув'язнення;
- ✓ аналіз дискримінаційних практик щодо різних категорій населення (людей старшого віку, іноземців, осіб інших національностей тощо)
- ✓ безпека громад в регіонах, які знаходяться у територіальній близькості до зони військового конфлікту в Україні;
- ✓ дотримання прав внутрішньо переміщених осіб, включаючи дітей і хворих.

ПУБЛІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА АДВОКАСІ

Протягом 2017 Харківський інститут соціальних досліджень неодноразово організовував адвокати-кампанії та брав участь у тих, що були спрямовані на протидію ініціативам влади, спрямованим на обмеження прав людини в Україні.

Так, **18 січня 2017** року ХІСД долучився до звернення правозахисної спільноти з приводу законопроекту № 5473 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо використання квартир в багатоквартирних будинках» у якому разом з іншими правозахисними організаціями України звертав увагу громадськості на те, що Верховна Рада України продовжує політику утисків малого підприємництва та громадського сектору.

22 березня, ХІСД разом з іншими громадськими організаціями та діячами розповсюдив «Відкрите звернення правозахисних організацій щодо порушення посадовцями МВС України норм права та етики в ході висвітлення роботи поліції», у якому наголошувалось про неприпустимість

каральної риторики, застосованої центром громадських зв'язків МВС України при висвітленні гибелі підозрюваного у скоєнні злочину. Звернення вказувало на те, що поліція не є органом, який називає людину винною у злочині, виносить та виконує вирок.

27 березня, ХІСД доєднався до відкритого звернення до Президента України щодо Закону «Про внесення зміни до статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», у якому наголошувалось, що обов'язок електронного декларування для представників громадських організацій і всіх тих суб'єктів, хто співпрацює з громадськими організаціями, запропонований Адміністрацією Президента, є дискримінаційною мірою, що вимагає від громадських організацій додаткового звітування та фактично ставить їх у вразливе становище. 10 липня, ХІСД та інші НДО знов оприлюднили заяву, у якій вказувалось, що Адміністрація Президента України наполегливо просуває додаткову дискримінаційну звітність для третього сектору.

4 червня, ХІСД доєднався до Відкритої заяви Відкритої громадської платформи розвитку української системи безоплатної правової допомоги, а також спостерігачів від громадськості за конкурсним відбором на посаду Директора Координаційного центру з надання правової допомоги. У заяві наголошувалось про неприйнятність порушень процедури відбору Директора Координаційного центру з надання правової допомоги, впливу на незалежність системи надання безоплатної правової допомоги та необхідності проведення повторного відбору.

5 вересня, ХІСД оприлюднив правову позицію щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правових засад діяльності Національної гвардії України». У заяві наголошувалось, що законопроект № 6556 має ризики для верховенства права та прав людини в Україні і його прийняття значно погіршить ситуацію у цій сфері і здатний перекреслити низку демократичних реформ.

ПРОТИДІЯ КАТУВАННЯМ ТА ЖОРСТОКОМУ ПОВОДЖЕННЮ

8

Боротьба з катуваннями та жорстоким поводженням залишається ключовим напрямком діяльності Харківського інституту соціальних досліджень протягом багатьох років. Саме тому 16 січня 2017 року Харківський інститут соціальних досліджень приєднався до коаліції з 12 громадських та правозахисних організацій «Проти катувань». Місією коаліції є зниження рівня тортур і жорсткого поводження в місцях несвободи.

4 березня 2017 ХІСД разом із Благодійним Фондом «Парус» провів тренінг для співробітників Управління протидії наркозлочинності Національної поліції України щодо профілактики та недопущення жорсткого поводження і катувань відносно наркозалежних та пацієнтів замісної підтримувальної терапії (ЗПТ).

Тема прав наркозалежних отримала продовження 15 вересня, коли ХІСД презентував звіт «Межа контролю». Звіт був підготовлений за результатами соціологічного дослідження, яке присвячено проблемі забезпечення прав наркоспоживачів при контакті з поліцією. В першу чергу, дослідження стосується чинників та розповсюдженості жорстокості по відношенню до цієї вразливої групи та містить рекомендації до держави, спрямовані на поліпшення ситуації¹.

А 29 грудня, було видано звіт «Моніторинг незаконного насильства в поліції України». Видання стало результатом шостого соціологічного моніторингу, який ХІСД проводить вже протягом 13 років (починаючи з 2004 року). Завдяки регулярному відслідковуванню цієї проблематики українське суспільство вже вшосте отримало можливість дізнатися про масштаби та динаміку незаконного насильства в поліції, чинники жорстокості поліцейських, ефективність системи розслідувань таких випадків та напрямки діяльності щодо подолання цього негативного явища².

1 Зі звітом можна ознайомитися за посиланням <http://khisr.kharkov.ua/files/docs/1516012815.pdf>

2 Зі звітом можна ознайомитися за посиланням <http://khisr.kharkov.ua/files/docs/1516108227.pdf>

ЗАХИСТ ПРАВ ДІТЕЙ

Ще один важливий напрям роботи Харківського інституту соціальних досліджень — захист прав дітей, що опинилися в складних життєвих обставинах, — був продовжений і цього року.

Так 23–25 березня організація провела тренінг з моніторингу прав дітей, які постраждали внаслідок проведення антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях. Тренінг був організований за підтримки ЮНІСЕФ — Україна у м. Святогорськ (Донецька область). У заході взяли участь 20 активних представників громадських організацій Донецької, Луганської, Харківської, Дніпропетровської, Запорізької та Полтавської областей. Учасники отримали знання та практичні навички за різними темами, а саме: форми влаштування дітей, особливості захисту їхніх прав; позаінституційні соціальні послуги для дітей, напрямки та особливості моніторингу прав дітей, особливості інтерв'ювання дітей тощо. Теорія була підкріплена практикою і на третій день тренінгу учасники застосовували отримані знання в ході навчального візиту до дитячого табору «Смарагдове місто». Окремі результати моніторингу прав дітей під інституційною опікою держави та постраждалих від конфлікту було презентовано 21 серпня на зустрічі підкласеру Представництва ООН з захисту прав дітей³.

³ Зі звітом результатів моніторингу можна ознайомитися за посиланням <http://khisr.kharkov.ua/files/docs/1514380165.pdf>

15 березня експерти ХІСД взяли участь у робочій зустрічі, яку проводила «Ла Страда — Україна». ХІСД виступив у якості партнера, відповідального за розробку інструментарію та проведення дослідження «Доступ дітей до послуг Національної дитячої гарячої лінії та можливості отримання допомоги серед учнів навчальних закладів інтернатного типу».

За участі ХІСД, 8 червня 2017 року у Києві відбулася презентація та установче засідання Міжвідомчої координаційної ради з питань правосуддя щодо неповнолітніх. Під час події презентація була презентована Міжвідомча координаційна рада з питань правосуддя щодо неповнолітніх — міжінституційна платформа, створена Кабінетом Міністрів України з метою системного обговорення та вирішення проблемних питань розвитку правосуддя щодо неповнолітніх, а також узгодження рішень для забезпечення формування доброзичливого до дитини сектору правосуддя, в якому діти перебувають під захистом, а їхні права ефективно підтримуються.

ПРАВА ЛЮДИНИ ТА БЕЗПЕКА ГРОМАД В ОБЛАСТЯХ ОБД

Права людини та безпека громад в областях, охоплених бойовими діями також залишались важливою складовою діяльності ХІСД у 2017. Так, 21 лютого експертами ХІСД було презентовано звіт, який оцінює умови перетину всіх КПВВ в зоні АТО та дотримання прав дітей. Звіт також містить рекомендації органам влади щодо покращення стану дітей під час перетину лінії зіткнення.

24–27 квітня експерти ХІСД взяли участь у конференції ПРООН «Правосуддя та безпека: погляд громад у Луганській та Житомирській областях». Команда ХІСД презентувала результати досліджень

в сфері безпеки громад в зоні АТО та розповіла про сучасні моделі community policing. Після презентації експерти модерували дискусію щодо стратегій змін участі громадян у забезпеченні безпеки.

У серпні та жовтні команда ХІСД відвідала низку населених пунктів Луганської та Донецької областей з метою вивчення та оцінки рівня забезпечення безпеки громад в зоні проведення антитерористичної операції. Були відвідані м. Сєвєродонецьк, м. Попасна, с. Тошківка, с. Дубове, с. Золоте, с. Відродження та с. Роти.

9 вересня 2017 року, Денис Кобзін виступив на заході «Фестиваль мнень», який організував БФ «Восток — SOS» у Сєвєродонецьку. У своїй доповіді він висвітлив проблему безпеки та її значущість для розвитку громади.

12 листопада експерти ХІСД взяли участь у національному тренінгу для працівників СБУ, де презентували проведений в 2017 році аналіз ситуації з безпекою місцевих громад Донецької та Луганської областей. Також обговорювались питання довіри до державних інститутів, оцінка їхньої роботи, складові відчуття безпеки та його динаміку, повсякденні проблеми жителів, які впливають на нього, а також готовність самого населення брати участь у забезпеченні правопорядку в своєму населеному пункті. Це ж дослідження було презентовано 14 грудня на національному форумі «Доступ к правосуддью на сході України», проведеному за підтримки OSCE PCU.

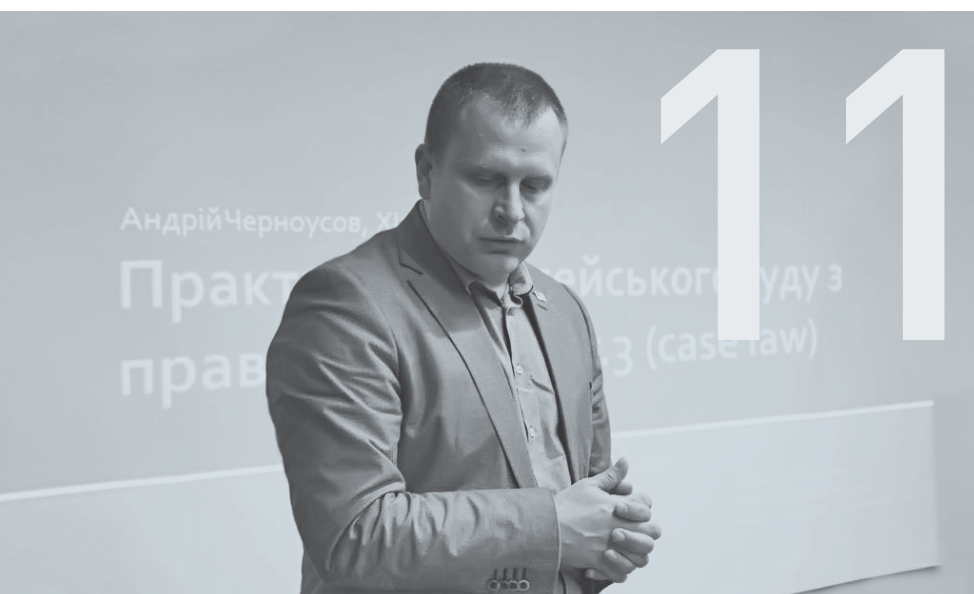
МОНІТОРИНГ МІСЦЬ НЕСВОБОДИ

Моніторинг місць несвободи також залишається важливою компонентою діяльності ХІСД. Так, запропонована Харківським інститутом соціальних досліджень система модульного харчування для ІТТ фактично була впроваджена в національному масштабі по всіх ІТТ країни. Експертами ХІСД був знятий відеоролик, де у доступній формі описується вміст пакетів та пояснюються переваги такої форми харчування.

24 травня у приміщенні ГУНП у Черкаській області команда ХІСД взяла участь у навчанні начальників ІТТ, конвойних підрозділів та відділів спеціальних установ з м. Києва, Київської, Черкаської, Чернігівської, Полтавської та Сумської областей. Під час своїх виступів Денис Кобзін та Андрій Черноусов презентували результати досліджень щодо незаконного насильства у правоохоронних органах, порушень прав поліцейських, умов у ІТТ та зарубіжний досвід тримання затриманих.

22 червня у приміщенні ГУНП у Хмельницькій області представник ХІСД – Андрій Черноусов взяв участь у навчанні начальників ІТТ, конвойних підрозділів та відділів спеціальних установ з Хмельницької, Рівненської, Житомирської, Вінницької і Тернопільської областей. Експерт також підняв тему масштабів незаконного насильства у правоохоронних органах, чинників, які спонукають до нього і те, як це можна подолати, спираючись на національний та зарубіжний досвід роботи поліції. 11 серпня 2017 року Андрій Черноусов під час навчальних зборів, організованих Управлінням забезпечення прав людини Наці-

ональної поліції України в м. Дніпро, провів тренінг для керівників ізоляторів тимчасового тримання, самостійних конвойних підрозділів та відділів організації діяльності ІТТ з Дніпропетровської, Харківської, Полтавської, Донецької та Луганської областей, прочитавши лекції щодо попередження катувань та жорстокого поводження в діяльності поліції, а також ознайомив з досвідом роботи поліції Королівства Нідерландів щодо тримання затриманих у ізоляторах тимчасового тримання.

ПРОТИДІЯ ДИСКРИМІНАЦІЇ

18 вересня 2017 у Варшаві робота Наради ОБСЄ з розгляду виконання зобов'язань в області людського виміру була зосереджена на темі толерантності та недискримінації, а саме на правах осіб, які належать до національних меншин; питаннях, які стосуються рома та синті; попередженні агресивного націоналізму, расизму та шовінізму. Світлана Щербань, науковий співробітник ХІСД, презентувала результати дослідження, яке провів Інститут у листопаді 2016 – червні 2017 рр. за підтримки БДІПЛ. Фокус-групи з ромами, представниками громадських організацій та поліцейськими дозволили отримати якісний зріз проблематики безпеки ромського населення в Одеській та Закарпатській областях. Окремо було досліджено загрози безпеки ромських жінок і внутрішньо переміщених ромів. Головним завданням проекту було окреслити можливі шляхи зменшення існуючих ризиків, з якими стикаються роми майже кожен день: при спілкуванні з поліцією, отриманні медичної допомоги, вирішення соціальних проблем тощо.

27 вересня у м. Київ відбулася конференція Бюро ОБСЄ з демократичних інститутів та прав людини (БДІПЛ) щодо зміцнення людського виміру безпеки в Україні. На заході Андрій Черноусов презентував останній звіт ХІСД, який було підготовлено за результатами дослідження «Безпека ромських жінок та чоловіків в Україні», який було підтримано ОБСЄ/БДІПЛ в період з листопада 2016 року до червня 2017 року. Дослідження включало про-

ведення індивідуальних і групових фокусованих інтерв'ю з ромами, поліцією і представниками громадськості. Отримані дані дозволили з'ясувати загальне сприйняття власної безпеки ромським населенням, виявити ключові загрози і побоювання, проаналізувати можливі шляхи підвищення почуття захищеності серед ромів.

1 листопада у 14.00 ХІСД організував прес-конференцію, присвячену обговоренню дотримання прав ромського населення в Україні. За підтримки Європейського центру з прав ромів у кінці минулого року ХІСД провів дослідження, яке стосувалося дискримінації, стереотипних уявлень і низького рівня толерантності до ромів як зі сторони населення, так і зі сторони державних органів. За результатами опитування 300 ромів Харківської, Черкаської та Закарпатської областей представники цієї національної меншини постійно стикаються з випадками безпідставних перевірок документів з боку поліції у громадських місцях, незаконних оглядів та обшуків житла чи автомобілю, збирання баз даних щодо ромів тощо⁴.

ПОКРАЩЕННЯ СИСТЕМИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Команда Харківського інституту соціальних досліджень вже третій рік поспіль реалізує проект Європейського Союзу «Посилення ролі місцевих громад у прийнятті рішень щодо надання соціальних послуг» у м. Чугуїв Харківської області, який має на меті сприяти реформуванню системи надання соціальних послуг в умовах децентралізації. Упродовж 2017 року була проведена низка тренінгів, які стосувалися розвитку соціальної сфери в Україні.

Так, **27–28 лютого і 1 березня** у м. Харків відбулися 2 тренінги для 21 провайдера і учасника системи надання соціальних послуг у м. Чугуїв, які провів міжнародний експерт з питань розвитку системи соціальних послуг **Роберт Мілн**. Перший захід був присвячений *стандартам якості соціальних послуг*. Учасники мали можливість детально розібрати, що таке якість послуги, як її можна оцінити, яку роль у цьому відіграють стандарти. Також експерт розповів,

як розвивати існуючі послуги і запроваджувати нові, детально оцінюючи свої можливості і ресурси. Другий тренінг стосувався *моніторингу та контролю якості соціальних послуг*. Було обговорено, хто саме і як має проводити моніторинг, як формувати показники для контролю, які методи використовувати і у якому вигляді повинні бути представлені результати.

18–19 жовтня 2 тренінги були присвячені необхідності та можливості впровадження клієнторієнтованого підходу у наданні соціальних послуг на рівні громади. У заходах узяли участь представники соціальних служб, громадських організацій та адміністрації міста Чугуїв, які обговорили існуючі і майбутні цінності, що лежать в основі клієнторієнтованого підходу, питання організаційної структури щодо його впровадження на місцевому рівні. Особливу увагу було приділено важливості партнерства між суб'єктами надання соціальних послуг.

За результатами обговорень протягом низки попередніх семінарів, Інститут підготував практичний посібник із організації та впровадження клієнторієнтованого підходу та надання належного догляду. У 2018 році планується видання посібника.

Останній тренінг було проведено **12–13 грудня**, який стосувався підготовки грантових пропозицій та проектного менеджменту. Основною метою заходу було надати учасникам знання та практичні навички розробки грантових пропозицій та управління

проектами у сфері надання соціальних послуг та соціального захисту населення. До участі у тренінгу були запрошені представники неурядових організацій, місцевого самоврядування, державних органів влади та професійного середовища міста Харків та Харківської області, які безпосередньо займаються (або планують займатися) підготовкою грантових пропозицій та задіяні у проектному менеджменту на різних етапах. Тренери Тетяна Чернецька та Олена Росказова детально розібрали з учасниками структуру проектів та «підводні камені», які можуть стати на заваді отримання фінансування та реалізації проектних заходів. Присутні за допомогою практичних завдань змогли прописати власні проектні заявки, орієнтуючись на їхню унікальність та націленість на зміни. Загалом, ідеї стосувалися надання соціальних послуг в громаді, які реально необхідні на сьогоднішній день у Харківській області.

Окрім того, в рамках проекту **16–19 травня** делегація з 12 чоловік у складі представників Чугуївської міської ради на чолі з мером Галиною Мінаєвою, ХІСД та Департаменту соціального захисту населення Харківської обласної державної адміністрації здійснила навчальний візит до графства Кент (Англія). Під час візиту делегація ознайомилась зі адміністративно-територіальним устроєм Англії, структурою та повноваженнями Ради Графства Кент, роботою Управління соціального захисту, охорони здоров'я та благополуччя, діяльністю провайдерів соціальних послуг, роботою національних комісій, що оцінюють якість надання соціальних послуг. Під час візиту були відвідані: Centre for children and young people with disabilities – the Orchards (Attlee Way, Sittingbourne, ME10 2HE), Avante Care Homes (Amherst Court, Chatham, ME4 6LU), Willows Day Centre and Court Regis Residential Care Home (Sittingbourne, ME10 2HT), Maidstone and Malling Day Community Day Services (for adults with disabilities) (Trinity Foyer, 20 Church St, Maidstone, ME14 1LY).

13 червня 2017 року в м. Чугуїв було проведено міжвідомчий семінар, який був присвячений ре-

формуванню системи надання соціальних послуг на рівні громади. В семінарі взяли участь голова Харківської обласної ради Сергій Чернов, міські голови, начальники управлінь соціального захисту. Головною ідеєю, яка обговорювалася, є створення відкритого ринку соціальних послуг, на якому місцева громада визначає, замовляє, контролює та оплачує соціальні послуги. Ці послуги можуть надаватися приватними, комунальними або благодійними організаціями. Така система дозволить найбільш ефективно використовувати гроші місцевих громад та демонструвати опікуватися усіма без винятку вразливими категоріями населення

Також упродовж літа був проведений конкурс інформаційно-аналітичних матеріалів «Соціальні послуги Чугуєва – зміни на користь громади». Метою конкурсу було сприяння критичній оцінці змін, що відбуваються у сфері соціальних послуг, та інформування про ключові соціальні виклики, що постають перед громадою міста Чугуїв та в цілому місцевими громадами в Україні. До розгляду приймалися матеріали, готові до публікації або опубліковані у ЗМІ (газетах, журналах, інтернет-виданнях, відео-сюжетах тощо на районному чи обласному рівні) у поточному році. Переможницями конкурсу стали: I місце – Марія Малевська (програма «Вікна-новини», телеканал СТБ), II місце – Ірина Антонюк (програма «Сьогодні», ТРК Україна), III місце – Юлія Семененко (Медіа група «Об'єктив», ТРК «Simon»).

Окремим напрямком реалізації проекту у 2017 році стало проведення конкурсу міні-грантів. Пріоритетом для проектних заходів було впровадження інноваційних підходів та удосконалення існуючої системи соціальних послуг для таких категорій клієнтів, як діти та СЖО; люди з функціональними обмеженнями та люди похилого віку. Загальна сума програми склала **435 тис. грн. (приблизно 16 тис. євро)**

У результаті конкурсу було обрано **5 організацій, що отримали фінансування.**

ПЕРЕМОЖЦЯМИ КОНКУРСУ СТАЛИ:

1. БО «БФ «Парус». Проект «Бюро соціальних послуг підліткам та молоді з потенційно ризикованими практиками поведінки». 24 березня — 31 липня 2017. Розмір гранту — 83943 грн. 58 коп. Проект спрямований на профілактичну роботу з підлітками та молоддю груп ризику в контексті філософії «зменшення шкоди» через налагодження співпраці між установами, організаціями державного і недержавного сектору міста Чугуїв, які працюють з молоддю з девіантною поведінкою віком від 14 до 23 років. Діяльність проекту дозволила залучити цільові групи підлітків та молоді, які вже мають значні ризики особистої поведінки, впливу оточення, створити фундамент для подальшої превентивної роботи стосовно здоров'я та повноцінного життя в соціальному значенні. Проект передбачав проведення психологічних тренінгів з молоддю та підлітками; надання підліткам та молоді послуги добровільного консультування і тестування на ВІЛ; проведення круглих столів і семінарів з працівниками ЦСССДМ, пробації, поліції, викладачами навчальних закладів; розвиток волонтерства та лідерства молоді з числа клієнтів програми, а також молодих лідерів-студентів.

2. ГО «Радіохвиля». Проект «Служба «Соціальна няня». 30 березня — 31 липня 2017 року. Розмір гранту — 131152 грн. Проект був спрямований на запровадження нової соціальної послуги — безкоштовна допомога по догляду за дітьми сім'ям, які цього потребують. Послуга соціальної няні нада-

валась сім'ям, в яких виховуються діти-інваліди; батькам, які виховують дітей одноосібно; сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах. В рамках проекту за конкурсом відібрано та навчено 3-х соціальних нянь. Послуги соціальної няні отримали 40 сімей.

3. Чугуївська громадська організація багатодітних матерів «Берегиня». Проект «Клуб відповідального батьківства «Всією родиною в майбутнє». 30 березня — 31 липня 2017 року. Розмір гранту — 35674 грн. Мета проекту — надати підтримку сім'ям у кризових ситуаціях та навчити самостійно справлятися з сімейними труднощами без втручання працівників соціальних служб. Клуб організований на базі Чугуївського міського центру соціально-психологічної реабілітації дітей у партнерстві з Чугуївською міською громадською організацією багатодітних матерів «Берегиня». Клуб — це нова соціальна послуга у чугуївській громаді, він об'єднує сім'ї, які опинилися у складних життєвих обставинах і самостійно не можуть їх подолати, та працівників різних служб, які працюють із такими сім'ями. Така послуга сприяла зниженню поміщень дітей до центру соціально-психологічної реабілітації та запобігатиме соціальному сирітству.

4. Рада Чугуївської міської організації України. Проект «Театр для всіх». 30 березня — 31 липня 2017 року. Розмір гранту — 99650 грн. Проект був спрямований на підтримку одиноких малозабезпечених людей похилого віку, створення умов для спілкування самотніх людей, їх виходу з самоізоляції, шляхом реконструкції соціально-культурного оточення, формування нових соціально-значущих ролей з прийомом творчого моделювання в процесі створення театралізованих вистав.

5. Шкільна громадська організація «Батьківська турбота». Проект «Простір, який міняє життя дитини з особливими потребами». 4 травня — 31 липня 2017 року. Розмір гранту — 84133 грн. Проект передбачав створення ресурсного інклюзивного

класу у Чугуївській школі № 6 ім. тричі Героя Радянського Союзу І.М. Кожедуба. Проект реалізовувався у партнерстві трьох організацій — Шкільної громадської організації «Батьківська турбота», НДО батьків дітей з інвалідністю та людей небайдужих до цієї проблеми «Діти з любов'ю до життя — шанс» та Відділу освіти Чугуївської міської ради. На сьогодні у НВК № 6 навчається 40 дітей, які потребують корекції психофізичного розвитку, і 11 дітей з інвалідністю. Створений ресурсний клас дозволив таким дітям отримувати додаткове навчання, корекційні, психолого-педагогічні та реабілітаційні послуги від спеціально навчених фахівців. Клас має декілька функціональних зон: навчальну, ігрову, сенсорну, зону релаксації. У класі регулярно проводяться індивідуальні та групові заняття з дітьми.

Потужна презентація напрацювань проекту у 2017 році став Форум «Інноваційні соціальні послуги: досвід реалізації, партнерства та забезпечення сталості», проведений 14 грудня у м. Харків. Основною метою Форуму був обмін позитивним досвідом інновацій та формування бачення сталого розвитку сфери соціальних послуг в Україні. На заході були присутні представники громадських організацій, благодійних фондів, керівники та спеціалісти соціальних служб, територіальних центрів соціального обслуговування, управління праці та соціального захисту, волонтери Харківської та інших областей України. В рамках Форуму учасники мали можливість обговорити нагальні питання надання соціальних послуг таким клі-

єнтам, як сім'ї у складних життєвих обставинах, діти з інвалідністю, люди з девіантними формами поведінки, люди похилого віку тощо.

Також цього року був напрацьований та виданий посібник з моніторингу та оцінювання надання соціальних послуг в Україні. У посібнику представлені переваги та обмеження різних методів збору даних, наведені основні завдання, які можна поставити в процесі аналізу системи соціального обслуговування в країні. Публікація буде корисною для провайдерів соціальних послуг, представників місцевих органів влади, громадських діячів, які зайняті у сфері соціального захисту населення. Зі звітом можна ознайомитися за посиланням <http://khisr.kharkov.ua/files/docs/1517322445.pdf>

Окремо ХІСД була порушена ще одна проблема сфери надання соціальних послуг, яка стосується організації визначення потреб населення у таких послугах. Ідею проведення семінарів-тренінгів для фахівців сфери соціального обслуговування з цього питання підтримала німецька федеральна компанія Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH. Упродовж 9 заходів в Харківській, Дніпропетровській та Запорізькій областях, експерти ХІСД обговорили з учасниками питання організації процесу визначення потреб у соціальних послугах населення області, району(міста), об'єднаної територіальної громади; подолання складнощів з налагодження міжсекторальної взаємодії учасників процесу вивчення потреб; збір та аналіз соціально-демографічних показників, визначення пріоритетних категорій населення, що потребують підтримки та допомоги тощо.

НАШІ ПУБЛІКАЦІЇ

Умови та особливості дотримання прав дітей під час перетинання КПВВ в зоні АТО

Звіт «Соціальний захист міста Чугуїв. Результати соціологічного дослідження»

Межа контролю. Права наркоспоживачів при контакті з поліцією

Права дітей, що перебувають під опікою держави та постраждали від конфлікту на сході України

Моніторинг незаконного насильства в поліції України (2004–2017 рр.)

Посібник з моніторингу та оцінювання надання соціальних послуг в Україні

Безпека жителів донецької та луганської областей: ситуація, фактори, особливості

Стан дотримання прав ромського населення при взаємодії із поліцією в Україні

ФІНАНСУВАННЯ

В рамках здійснених проектів Інститут отримав фінансову підтримку в розмірі **1263491,1** грн.
Серед донорів, які підтримали діяльність Інститут, виділяємо наступні:

Координатор Проектів ОБСЕ В Україні	285478,22
ЮНІСЕФ – Україна	452340,00
Європейська Комісія (проект ХПГ)	453768,00
БДІПЛ ОБСЕ (Варшава)	71904,88
Разом: грн.	1263491,10

БІЛЬШЕ ПРО НАШУ ДІЯЛЬНІСТЬ ВИ МОЖЕТЕ ДІЗНАТИСЬ:

на сайті www.khisr.kharkov.ua

на сторінці у Facebook <https://www.facebook.com/NGO.KHISR/>

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ:

E-mail: khisr.media@gmail.com

Тел.: +38 (057) 754 80 94; +38 (097) 104 38 02

18

**ЗВІТ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ХІСД
У 2017 РОЦІ**